

نومرو : ۷۴

اجتihad

اداره خانه

ایستانبول ، جغال اوغلنده

دائرة اجتهد

Idjtihad Constantinople

دوردنجی سنه

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی ، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الرهای صفا

۱ آغستوس ۱۳۲۹

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۴۰ غروش ۲۵ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۰ فرانق ۶ فرانق

نسخه سی ۵۰ یارمه

مشدر. بوکون بالیکسریده، قونیهدده، سیواسده، دیاربکرده، کرکوکده یرلی برتورک بوله مازسکزرکه شکلاً بخارا ویا سمرقند خلقنه بکزه سون.

لسانزده بویه در. (تورک یوردی) نه قدر چالشیرسه چالشسون، اسماعیل غصیرنسکی افدینک دینلی عبدالحق حامد بکک لسانه غلبه ایتدیرمک امکانی یوقدر. جلال ساهر، حمدالله صبحی، کوپرلی زاده محمد فؤاد کبی فجر آتیدن تورک یوردینه کوچ ایتمش شبّان عثمانی بيله، طرفکیرلکی Sectaire لک درجه سنه ایصال ایتماشلرسه بو حقیقی تسلیم ایدرلر امیدنده یم. ایتمز لرسه اومتاز، فقط مکشته ضلال اولقله بدبخت ذکالینه هر کس آجیر. ایشه عزیزم، بی اساس بولدیغکزی - کویا دلائل قطعیه و فیهیه استناد ايله - اعلان ایتدیگکزر (افانیم ثلثه اجتماعیه) بوتمللره وبو حقایق ووثائقه استناد ایدیور. کله لم سنّی و شیعیلک مسئله سنه :

سلیمان تنظیم

مابعدی کله جک نسخه ده.

هفته صحیفی

کورونور، کورونمز قضالو

دورت بلغار ضابطی، کویلی قیاقنیه جاسوسلق ایتمک ایچون استانبوله کله جکزر، یاخود دورت بلغار چته جی بر تقریب بورایه صوقوله جقلر، صنعتلری اولان تخریب ووحشتدن استانبولدهده بر اثر کوستره جکلمر مش. بویه بر روایت موجود ایکن غلطهده، کچن پنجشنبه ۲۴ تموز ۳۲۹- یوکسک قالدیریمدن قره کویه اینن سوقاقده، سیدنه ی نوویل قومپانیه سنک مغازه سنده بومبا پاتلار کبی بر انقلاق وقوعه کلیر. کلوب کچنلر، موخانه، وویووده، قره کوی میدانی وجوارنده بولونان دکانلر، مغازه لر واداره خانلرک مستخدملری اورکرلر، قورقارلر. سائقه مراقله ابتدا

ایدیورم. یوقسه عثمانیلر بدایت تأسسده هپسی تورک اولان طوائف ملوکک همان هپسیله آزچوق اوغراشدیلر. بونکله برابر شودولت معظمه نک اساس بلندی وضع ایدن ایدئی عزم و همت میاننده میخال کبی، اورنوس کبی لسانزده یابانجی، فقط وجدانزده پک مونس اسملره حرمت وشکران ايله تصادف ایتکده یز. بوکون تورکیلر مکزک قدسیت سماویه ايله مشمولیته لائق کوردکلری تیمورلک، تاتار و تورکرلر دن متشکل اردوسنی آقره صحرا سنده موجودیت عثمانیه یه صالیدیردینی زمان قارشینه دیکیلن اردونک صفوف مقاومتی میاننده جانسپارانه حرب ایدن صر بلره نه دییه جکسکزر؛ بودولت بویه تأسس وبویه تمادی ایتشدر. تاریخی لهکزه اشهاد ایچون بهوده ألعاب ایتیکز عزیزم!... فاتح سلطان محمدی اک چوق دوشوندرن اوزون حسن تورک، یاوز سلطان سلیم قارشینه اک زیاده دیکلمک ایستین شاه اسماعیل صفوی ینه تورک ایکن قلمکزرک تقوه ایتدیکی،

(حالبوکه غازی عثماندن اول عثمانلی تورکی نامه فرد واحد یاشامیوردی! غازی عثمان ایسه بدیهی درکه عثمانلی تورک لری یار اتمادی. کندیسندن اولده یاشامقده اولان تورک لر غیرت وحمیتی ايله بر دولت تأسسینه موفق اولدی) سوزلری قارشینه عقوق اولین و آخرین دمبسته قالیر.

تاریخندن فیزیولوژی یه کچر سهک عثمانلی تورک لری ینه بسبتون آپرلش و بسبتون دکشمش کورورز. دیندارانه بر حرمت وقعاغته بحث ایتدیگکزر محیط ووراثت اجدادک آثارینی بنیه حاضره عثمانیهده نیچون آرامیور. سکزر... عناصر غیر مسلمه نک قانی یکیکچریلر اوچ عصر دن زیاده تورک طمرلرینه نقل ایتدیلر. طرف طرف واقع اولان اهتدار، التحاقرده بشقه!.. ترک عرقک اختلاط و تصالبی عناصر غیر مسلمه یه انحصار ایتدی: عربلر، بوشناقلر، آرنادولر، کردلر، چرکسلر، لازرله دیکر لاتعد اقوام بو عرقه قارشمش وقارشدر.

ياش لرنده محمد آدلى بر دليقانىلى ، اشتعال صره سنده
مغازه ده بولونمق لازم كليركن ميدانده يوق . بوده
طبيعى مراقبه سبب اولويور . بودروم ، مخنق غازلرله دولمش
اولديغى ايچون بوراده تحريات اجراسنده كوچك چكيليور .
نهایت بيچاره محمدك جسدى روحى ، انفلاقك قربانى اوله رق ،
- يالكز كورونمز صنفنه ادخال اولونه ييلن بوقضانك قربانى
مسئله بوراده ! - بودروم دن چيقاريليور .

وقعه شويلاه ايضاح اولونيور : زواللى محمد ، رمضان
كونى ، جاني بر سيغاره ايچمك ايسته يور ، انظار دن
كنديني صاقلامق احتياجنى ، كيم بيلير نصل بر ذهني
ايلاه ، حس ايدنيور . بودورمده طولو بنزين تنكه لر ينك
ييجيلي بولونم سندن غفلت كوسترييور . بنزين تنكه لر ينك
بودورمده اولديغى بيلسه ده ، تصعدات و تحريات ايلاه
بودورمك هواسى ، بر قيغكجم ايلاه دهشتلى اشتعاله
صالح باروت كنه سى حاله كمش اولديغى بيلميور ،
سيغاره سنى ياقق ايچون بر كبريت چاقيور ، سيغاره سى
يانمده كندى يانيور ، بيتيور . بش ذاتك مجروح حيته ،
جوارده كى خلقك خوف و تلاشنه سبب اولان وقعه
ميدانه كليور ... وقعه نك فاعلى محمدك سيغاره سى و كبريتي
ديه قبول ايدوب كچمك پك سطحى بر قبول اولور .
محمدك جهالتى مى ؟ .. يوق ، حكمك بو درجه سنى ده عقل
و منطق كافى كوره ميور . بنزين تنكه لر ينك تصعدات و تحرياتى
حساب ايدجك ، قاله اله جق قدر بكجي محمدن فراست
و معلومات بلكه مك عبث در . تحريات صره سنده ، اشتعالك
بودرومده وقوعى كوز اوكنده ايكن ، اوراده مخنق
غازلر ك متر اك اولديغى احتمالى بردن بره درپيش ايديله مەمش
بوكا كوره اولجه بر تدبير دوشونوله مەمش كى كورونيور .
محمدن ، قدرت فكريه سنك يتديكى بر تدبير و احتياط
نصل بلكه نير ؟ . كوزى نك كوره ميه جكي بر قضادن
اجتناب ايدمە مەمش اولديغى ايچون محمدى تحطئه ايتك
موافق اوله بيلير مى ؟

بشرية ، عصر لرك دوام و تعاقبنجه ، نيجه قضالره

براى كى آديم ايلرى يه كيدنلر ، محافظه حيات حس وقيد
طبيعى ايلاه ايچرى يه چكيليرلر . دكان كه پكلى قابانمغه
باشلار .. درلودرلو تخمينات ، فرضيات ، اشتعالك طراقة سى
اطرافه نه قدر سرعته انتشار ايتمش ايسه ، ينه اوسر عته
يا بيلير . بلغار قوميتە جيلرينك بر طياره ايلاه استانبول اوزرينه
كمش ، بومبا آتمش اولدقلى بيله سويلاه نير . پوليسلر
يتشير ، بك اوغلى پوليس مديرى ، پوليس مدير
عموميسى اثبات وجود ايدر . نه اولمش ؟ بومبا نرده ده
پاظامش ، ياخود ، بومبا دكسه ، انفلاق ايدن نه در ؟ ..
هوا فورطنه لى ، رعدى ، برقلى اولسه كاه كاه غرابت
ساز اولمق طيعتنده بولونان ييلديريمك غلطه نك
كوبكنده بر جلوه كوسترمش اولمە سى ده خاطره كله
بيليردى ... اويله بر حادثه كه بوكا محل اولان مغازه نك
صاحبى ده مبهوت و متحير . مغازه نك ايچنده كى الكتريق
ماكنه لرى خرده خاش ، جامكانده كى نمونه لك اشيا دن
هر برى بر طرفه فيرلامش ، جاملر پارچه پارچه اولمش ،
بر يازى ماكنه سى ايكي يه بولونمش ، بر قسمى بر طرفه
ديكر قسمى ديكر طرفه آتمش ... انفلاق آننده ارايه
ايلاه بالتصادف اورادن كچن ، روحى الحالى بكك - كه
ضيا ع ابديسى بوتون احبا و اوداسنى دلخون ايتمش در -
جنازه سنه كيتمكه اولان سيروز مبعوث سابقى مدحت
بك ايلاه رفاقنده بولونان عاطف بك اياق لرندن والى لرندن
مخروج اولويورلر . بو ايكي ذات محترم ايلاه ديكر اوچ
كشى نك مجروح حيته ده ، حادثه نك ضرر ماديسنه ، تاثيرلر
و تأسفلر دعوت ايدرك ، انضمام ايدنيور ...

حادثه نك فاعلى كيم ؟ .. ايسته شايدن دقت و مطالعه
اولان بوراسى در . اول امرده مغازه نك آلت قاتنده
بودرومده بولونان بر موتورك پاظامش اولديغى ظنى
حاصل اولمش . حال بوكه بو موتور بوزوق ايتمش ،
برمدتدر ايشله ميورمش . اويله ايسه ؟ .. بودرومده بر پوليس
اينديريليور . بايغين چيقاريليور . ايكنجى بر پوليس ينه
عين حاله اوغرايور ... مغازه نك صادق بكجيسى يكرمى

هدف اولش در . قوای طبیعی ایل مجادله ایدن انسانلر ، قوای طبیعی یی ید تسخیره اله مدقلى ، مثلاً صاعقه یه قارشى سپر صاعقه یی هنوز ایجاد ایدمه دى کارى زمانلر بو آفت ناکهانیدن صاقینه مازلردى ، کندیلرینی قورویه مزلردى .. انسانلر ، کندى ایجادلری و کشفلری یوزندن ده قضالره اوغرا مشلردر . شمندوفر قضالری حالا هر سینه نیجه حیات بشره خاتمہ چکیور . فقط بو قضالره ، شمندفرلرک ترکی استلزام ایتز . قضالرک جنس و ماهیتی تقدیر ایدمه رک تکررینی منع ایچون چالیشمق ... ایشته بشریتک وظیفه سی بودر . بخار ما کنه لری ده ، ایلک دورلرنده ، امنیت سداده لرینک ایجاد و علاوه سینه قدر ، قضالره سبب اولدی . ما کنه لرک تعطیلی ایجاب ایتدی . شیمدی یه قدر بشریتک ، واصل اوله بیلدیکی ذکا و عرفانک ، معلوماتنک اولجه تقدیر و تخمینندن عاجز اولدینی قضالره بو کون رضادن باشقه چاره یوق . فقط یارین ده ، او برکون ده قضالرک کورونور ، کورونمز نوعی واردر ، دییه اولجه تقدیر و تخمین ، اجتنابی ممکن اولان قضالری طالعه براقق ، تکررینی لاقیدانه سیر ایتک جهالت اولور ... منعه ، قدرت و معلومات بشریه نک امکان بوله بیله جکی بر قضایی ، بر کره کورمه مک ، جهالته عطف ایدلسه ده ایکی دفعه ، اوچ دفعه ، الی نهایت کورمه مک و قضانک تکررینه کنیش میدان براقق ، ساده بر جهالته ده معطوف اوله ماز . هم جهل مرکبی ، هم ده قابلیت اجتماعیه دن محرومیتی کوستیر ... کورونور جنسه ادخال اولونسون ، یا خود کورونمز نوغندن عد ایدلسون ، هر هانکی بر قضانک ماهیتی تدقیق و تحلیل اولونمازده قضایه رضا دییه فردایی دوشونمک کففته دوشونمزسه هر کون ، هر ساعت قضایی بکله مک ، کلیرسه بویون اکمک ، بویله بی نهایت قضالرک تخریباتی التده ازیلوب محو اولمق مقدر اولور . مقدراتی بودرجه قضایه تسلیم ایدن بو هیئت اجتماعیه نک امید بقاسی نه اوله . بیله جکنی کسدرمک پک کوچ در .

بکچی محمدک قضاسنی تدقیق و تحلیل ایدرکن دوشو-

نه من می یزکه : محمد رمضان کونی سیغاره ایچمک ایچون غافل و بی خبر ، بر کوشه مهلکه صیغیرکن عبادت ده مخفی ، معصیت ده مخفی ، قاعده سنی محاکمه ایتدی ده بو فضیلت دینه ایله می حرکت ایتدی ؟ محمد ده هر فعل و حرکتی بر قاعده اخلاقه ، بر فضیلت دینه یه ربط ایدمه جک درجه ده بر قوه محاکمه فرض ایدمه یز . معصیت ده ، ستر و اخفای التزام ، ازچوق هر فردک موقع اجتماعیسنی خللدار ایتک اندیشه سینه تابع در . عین معصیتله مألوف اولانلرک بری برندن پرواسی قالماز . اسرار کشلرک بر آرده ذوقیاب اولدقلری کی ... بر زمانلر توتون ایچمک معیادتدن ایکن کنجلر ، یاشیلردن چکنیرلر ، کیزلی ایچرلردی ... کیت کیده بو عادت تعمم ایدنجه کیمسه دن کیمسه نک صایغیسی قالمدی . چونکه هیچ کیمسه علناً توتون ایچمکله هوقع اجتماعیسنی غائب ایتموردی ... محمد ، کندى کی بکجیلک ایدنلر آره سنده رمضان کونی توتون ایچدیکی کورولورسه دوچار تعیب اوله . جغندن می قوقدی ؟ ... استانبول حیانتده بکچی محمدک طبقه سندن ده ها یوقاری طبقه لره چیقلسه ، اوروج یینلرک ، نه ستر و اخفای معصیت قاعده سینه ، نه ده آشنالرینک تقییحنه اوغرایوب موقع اجتماعیسنی صارصمق و بو یوزدن اعتبارینی و بلدکه واسطه معیشتنی غائب ایتک اندیشه سینه تابع اولدقلرینی تسلیم ضروری در . هر مشاهد بونی تسلیم ایدر ... محمدک جوارده بر قاچ یولداشی ، بونلردن بری نک ده بر او طه سی اولسه یدی ، بلکه سیغاره سنی یولداش لریله بو او طه ده ایچردی ... رمضانک بازار کونلرنده احتمال بویله یاپیورلردی ... بو فرض و تخمین بعید دکلدر . استانبول محیطنده اوروج طومایانلرک ، - هر نه سبیله ایسه ، مساعی روز مره لری کندیلردن صائم اوله بیلیمک قدرتی نزع ایدنلری ده دوشونمک شرطیله - نه بری برندن پرواسی ، و موقع اجتماعیلرینی غائب ایتک اندیشه سی وار ، نه ده بری برندن چکینه دکلرینه ، صاقلا مدقلرینه کوره ، ستر معصیت

بکچی محمدک قضاسنی تدقیق و تحلیل ایدرکن دوشو-

تاریخی سیالر حقنده

احمد رفیق بك تاریخ عثمانی دن بزه مدھش و جاذب لوحه لر چیقاریور. و کندیسی هیچ بیرشی سویله مه یور. فقط بی رحمانه بیر صورتده شهادت پارماغنی بو لوحه لره ووقوروو بیرازده مستهزی نظرلرینی ده بزه توجیه ایدیور. بنجه بو دورلو حرکت مورخلکک اک زیاده واجب الوجود بیر سجه سیدر. قاره بیر کور کیمی الندن طوتولوب کوتورولمه لیدر. قاره کندیسی آراماق، بولماق، تنقید ایتک، ملاحظه ایتک ایشلرنده ادمان ایتمه لیدر. احمد رفیق بك ده او یله یاییور.

کچن کون بزه لاله دورینی یازدی. بیر ندیم زمانک:
او مغپچه یله طانیشدمدی (لاله دوری) نده،
فتادکانه صوک بیر پیاله دورنده ؛
اون آلتی یاشنه داخل اوشوخ سعد آباد
جهانی ویرمش ایدی اختلاله دورنده ؛
لسانی شیوه شیرازدن نمونه ایدی
عجم پر-تی رومک اماله دورنده .
منظومه مترنم وقتاننده بحت ایتدیکی او (لاله دوری) ایله بوناله دوری آره سننده نه یمان خط
اتصال واردر ، کوستردی . (کوستاولوبون) ، (روح الاقوام) نده :

« بوکون هر فرانسزک قاننده ۴۰ بطن اولکی
فرانسزلرک قانندن واردر » دییوردی . بو بویه اولونجه
ایکی اوچ عصر اولکی :

می و محبوبدن کچمک نصیب اولمادی پیر اولدم
دیه ، اوتانماق سزین ، افتخار ایدن بعض اجداد منله
روابط مزک بداهت وجودی ناصل انکار اولونا بیلیر.
(قبا قجی مصطفی) ، (پاترونا خلیل) (جنجی بیلیم نه)
دورلری ، ایچنده متعیش و متفسخ اولدیغمز دور دوار
ونا هموارک آناسی باباسی دکیدر .

بوکون بیله (زنیللی علی اقدی) نك حرکت آتی
بینانه سنی تخطئه ایدنلر مز آزمیدر. کسمکله ، بچمکله ،
وحتی قتل عاملره بیر مسئله عرقیه نك اورتادن قالمش

قیدی وار . طبقات مختلفه فی نظر دقته آله رق ، بو حقیقتی
قبول ایده بیلیرز. بو حالده بکچی محمدک بودرومه کیرمه سی ،
باشقه لرینک مخفی گوشه آرامه سی بر قید واندیشه دن ایلری
کله بیلیر : دردست ایدیلوب بایرامه قدر محبوس قالمق
قورقوسی ... کچن سنه می ، او بر سنه می رمضانده بر
صوحی دن بر باردق صو ایسته یوب ایچرکن خانمک اوروج
یمک تهمتیله توقیف ایدلیدیکی ایشیدلمش ایدی . حال بوکه
بو خانمک بر بایغینغه اوغرامه سی ، مساع شرعی یه صغینه سی ،
ضرورت شرعی یه تابع اولمه سی واقع و ممکن ایدی . بر
خانمک صو ایچرکن طوتولدیغنی ایشیدن بکچی محمدلر ،
بالطبع سیغاره ایچمک ایچون بودروم ارایه جقلمز ، بونی ده
انجق طوتولمق ، حبس ایدمک قورقوسیله آرایه جقلمدر .
کناهی صاقلامق فضیلتنه ، تعیب اجتماعی یه اوغرامق
اندیشه سنه اسناد ایتک طوغرو اوله ماز.. بکچی محمدلره
دکل ، بکلر واقندیلر طبقه لرینه ده باقلسون .. بو حالده ،
بو فعل و حرکتی کیزله مک زورا کی بر ریادن عبارت قالیر .
خلقی زور زورینه ریا کار ایتمک دن باشقه بر نتیجه تولید
ایده مز و ایده مدی .. « کویو » نك استقبال دینسزلکی
اثرنده ایضاح ایتش اولدیغنی کبی ، ادیان مستبدلر النده
چوق زمانلر بر آلت استبداد اولمش در ؛ دین نامنه یاپیلان
تضییقات فضائل دینی یه تلقین شویله دورسون ، بالعکس ،
افکار بشریه نك ترقیاتی نسبتنده ، دینسزلکی تشویق
ایتش در .. برده بکچی محمد وقعه سی وسیله سیله ، خاطره
کتیره بیلیرز که اوروپا لیلردن اسلامیتی مانع ترقی عدایدنلرک
اک زیاده استناد ایتدکلری نقطه ، حریت شخصیه نك
تحدیدی در. حریت طبعیه شخصیه سی تضییق و جزا ایله
تحدید اولونان بر قومه ترقیات و تعالیات فکریه احتمالی
سد ایدلمش و بوقومک انکشافاتندن مانع لرایقاع اولونمش
اوله جغنی سویله مکده درلر .

و « تاریخ مدنیتک و تاریخ بشریتک سوزلری ده
بودر » دیه ادعا ایتمکده درلر . بوسوزلر و ادعای قارشیننده
بزه تأمل و ملاحظه دوشیور ...